

Homa tajdo : almenaŭ 6 500 frenezuloj piedkuris trans « la Somme » !

J.-R. Boulanger (varmkoran dankon al li.)

La 2-a de Junio 2013.

Temas pri la fama regiona aranĝo « Transbaie », t.e. konkurado (1) tra la golfeto de la rivero « la Somme », ir-kaj-reiro el la haveneto Saint-Valéry al la vid-al-vida marborda vilaĝo Le Crotoy, t.e. ĉirkaŭ 17 kilometroj da sablo kaj ŝlima koto...

Oni rendezuas en la elirplaco apud la malnovmoda stacidomo. Kia bunta svarma homamaso da ĉirkaŭ 30 000 uloj, t.e. kelkmiloj da kurantoj (2) kaj kvaroblo da familianaj aŭ amikaj subtenantoj (grava rolo !). Ĝoja festo, en kie profesiaj sportuloj najbaras grupojn da petolantaj amatoroj, fojfoje klaŭne maskovestitaj.

Komence, ni kuras po densa plotono sur la asfaltaj stratoj de la urbeto laŭ tri kilometroj ; tiam, post ponto superanta la kluzoj ni paŝas teran kajon laŭ la rivero Somme, kaj ni trafas la ebenan strandon (je malalta tajdo, kompreneble !) : dum kvin kilometroj da pli-malpli ŝlima sablo, ni transvadas flakojn de mara akvo kaj paŝaĉas sur la « Mollières », t.e. herbaj ebenaĵoj trankrucitaj de akutaj kotaj kavoj. Fore videblas la pintaj domoj de Le Crotoy (ŝajne tiom proksimaj, sed fakte lacege trafebraj !), kie staras bonvenita provianta budo : meritita premio, nepre nemalhavenda.

Nun temas pri retrokurado per paralela vojo ; iam la lacego sentiĝas, la plotono estas jam delonge disfibrita, la kuro iĝas elĉerpanta, eĉ teda : hej, plu kuraĝu ! Jam aŭdeblas la aplaŭdoj de la spektantoj je la alveno de la unuaj kurantoj (for for antaŭ mi !) : tiuj fortikaj sportuloj trankuras la plenan vojon dum malpli ol unu horo, brave ! Por la lastaj, ĝi daŭros po du horoj kaj duono... Sed ne gravas kiom ajn oni vicigas, ĉefas partopreni, ĉu ne ?

Surloke ŝvebas ŝvita kaj ŝlima flaro, kompreneble ; sed kia amika feliĉo etosas inter ni ! « Nur nura plezura plezuro... kaj ankaŭ iom da laco » estis promesite : plenumita veto ! Venontan jaron, mi reos !

Kelkaj komentoj transgolfe irante.

Pri kio pensas la Transgolfeta kuranto ? Pri siaj piedoj, pri sia lacego, certe ; sed tamen li pensas ankaŭ pri la pejzaĝo, pri la najbaroj, pri sia ĉeesto en ĝi inter ili : oni ja havas tempon por observadi, eĉ por primediti ; zeno !

Ene de la filmo. Emociegas min la sento ke mi estas nun vivanta densan momenton, kiam mi ja staras ene de tia amaso da homoj serpentanta tra tia mirinda marborda pejzaĝo. Per poŝtkarto aŭ televido, hejme sidante en brakfotelo, oni povas imagi la scenaron de iu filmo pri naturekskurso : sed hodiaŭ mi vere estas aktoro en tiu filmo, ne nur mense sed konkrete korpe. Benita momento, feliĉa aktoro !

Vere mi sentas min aro, ano, parto de ĉi-tiu vivanta spektaklo : jen ĝusta signifo de « parto-preni ».

Pilgrimanta homamaso... Dum mia infanaĝo ni kantis en la preĝejo « *l'im-mense foule des hommes...* » (vastega svarmo da homoj), aŭ « *tout au long des longues plaines, peuple immense va chantant...* » (laŭ longaj ebenaĵoj grandega popolo vagas kantante).

Jes, ekde centoj da jarcentoj, laŭ miloj da generacioj, la homaro estas vaganta al... al sia destino : ĉu lame stumblanta, ĉu vikle decidema, jen « la popolo de Dio treniĝante... ĝis ci, Promesita Bieno ».

Tio ne estu teda afero ! Male, kun ĝojo ni kune kuras, helpante unu la alian dum malfacilaj paŝoj, kuraĝigante la elĉerpitajn, kaj eĉ aplaŭdante la fortikajn atletojn kiuj jam inverssencen laŭpasas nian vicon (fakte, la reirvojo el Le Crotoy paralelas la irvojon, tiel ke kruciĝas ambaŭ vicoj da lertaj kaj malrapidaj kurantoj).

Ĉu la Niagara Akvofalaro ? Bruas ĉirkaŭ mi vigla akvoplaŭdo : ĉu malsuprenfluegas montara torento ? Ne, nur estas cento da ŝuoj kiuj vadaĉas tra flako de mara akvo sternita sur la strando...

Plu kuraĝu ! Min incitas tiuj kurkomisaraj starantaj je la flanko de la vojo : bonkore ili intencas kuraĝigi nin kriante « baldaŭ alvenas vi ! ». Baldaŭ, baldaŭ, kompreneble estas baldaŭ : jam ekde la elirpunkto ni estas « baldaŭ » alvenantaj ! Alveni, nenion ni faras alie ol ĝi !

Ekzerco pri humileco kaj tolereco ! Kvankvam ne temas pri vetkurado kaj ne gravas la rango de mia alveno, mi estas tentita kompari min kun aliaj konkurantoj. Mi strebas trovi en la plotono aron da kurantoj kiuj samfortas kiel mi ; ve, dum la tuta daŭro de la kuro mi vidas ke mi estas preterpasata de aliaj, eĉ de ŝajne malbonfartantaj ; feliĉe, ĉar mi estis bone lokita je la startlinio, restas miloj (komence miloj, poste nur centoj) da kurantoj malantaŭ mi ! Tia sporta provo estas taŭga lernilo por ne orgojle fanfaroni, por konsenti pri siaj propraj fizikaj (kaj mensaj) limoj. Jes, same kiel en la normala socio, mi devas agnoski ke ni estas malegalaj, ke ekzistas prauloj, antaŭuloj, sukcesuloj, kiuj plej efikas ol mi ; saniga leciono !

Tamen, dum la kuro, ĉefe je la reirparto estas kelkaj benitaj momentoj kiam mi sentas min sola, paŝanta laŭ mia propra ritmo, kiel en silenta nebulo ; jen min trafas ia dezerto, kvazaŭ mi estus drogata (fakte pro laco la cerbo produktas adrenalinon), mi sentas min zene ĝuanta : plezuro, feliĉo...

Sed tamen mi devas akcepti ke iuj ĉirkaŭkurantoj babiladas inter si (kiel ili havas sufiĉe da spiro por ĝi ?) aŭ eĉ bojas misĝentilajn petolaĵojn ... Tiel estas ilia propra plezuro, ĉu ne ?

Paroj da kruroj. Antaŭ ol starti, la kurantoj devas ariĝi malantaŭ la elirlinio dum unu horo ; teda momento, kiam densiĝas la subsune staranta homamaso dum bojegaĉas la laŭtsonorilo ! Mi trovis loketon kie mi sukcesis kaŭriĝi laŭ muro, tiel ke miaj okuloj estis je la nivelo de svarmo da kruroj : amuza perspektivo, per kiu oni spektas la divercecon de

gamboj (muskoleco, koloro, vileco, vir-
aŭ virineco) kaj de ŝuoj (malnov-
aŭ freŝmodaj, laĉitaj aŭ ne). Ĉiuj vicis per
paroj : mi ne trovis unukrurulon ! (Ta-
men kuros unubrakulo, kaj ĉareto « joë-
lette » specifa por handikapulo: brave !).

Hodiaŭ ni ĉiuj havas la saman volon,
la saman celon, la saman hobion. Mi
konscias ke po ĉiu paro da kruroj kon-
gruas ununura persono kiu travivas
sian personan sorton, kiu klopodas pri
sia persona estonteco, sia persona vojo
tra la vivo, trans la vivo ; kiu estas per-
sone zorgata de Dio... Kvankvam mi
konscias ke ni ne ĉiuj voĉdonas por la
samaj politikistoj, ke ni ne ĉiuj havas la

samajn vivrimedojn, ke ni ne ĉiuj sinte-
nas laŭ la samaj moralaj valoroj, tamen
mi spertas ĝis kiom ni estas anoj de la
sama homarego.

Tia amaso da bonfartaj kruroj lerte
starantaj antaŭ mia vizaĝo ne malhel-
pas min pensi pri la svarmoj da mallibe-
ruloj kiuj estis (plu estas) ĉarĝitaj po
centoj en brutarvagonoj direkte al kon-
centrejoj...

Strebo, streĉo, peno, sufero... feliĉo.
Oni taksas nin masofhismaj pro nia stre-
bo praktiki malkonfortan elĉerpantan
agadon. Jes kompreneble, ĉiu sporto kaj
ĉiu varbado enhavas iom da streĉo, kaj
eĉ fojfoje da peno. Sed oni ne povas nomi

ĝin sufero, ĉar verdire ni kuradas por
plezuro, je libera volo, laŭ konsentitaj
reguloj, sen ekstera perforta trudo. Ma-
le, se oni ne aŭdacas fronti iom da rezis-
to, ĉu oni povas atingi aŭtentan feliĉon ?

Vincent Courouble

(mi fieras : ĉi-jare la lasta ne estis mi !)

(1) *Mia vortaro tradukas « course » per
« vetkurso » aŭ per « konkurso », sed mi
ne samakordas kun ĉi-tio : fakte nenio
estas vetinde en tia aranĝo ; krome, te-
mas ja pri kune-kuri, sed ne pri
kon(traiŭ)kuradi ; tikle !*

(2) *Ili kalkulis po 6 300 enskribitaj, sed
mi ne dubas ke aldoniĝis ankaŭ kelkcen-
toj da kaŝpasaĝeroj !*

Tra la fenestro - Par la fenêtre

Saluton al ĉiuj,

Oni multe parolis lastatempe pri seksa turmentado, kiun
virinoj povas suferi, kaj pri povotroigoj, kiujn iuj viroj, profi-
tante sian situacion aŭ povon, praktikas kontraŭ ili. « Ankaŭ
mi – me too » kaj « stukaĉu vian porkon » disvastiĝis tra inter-
reto kaj liberigis la parolon de virinoj, kiuj, ĝis nun, ne aŭda-
cis diri ion, sentante sin, malprave, hontantaj rakonti kion ili
estis suferintaj. Tiu parola liberiĝo estas bonvena : neniu raj-
tas disponi pri aliulo kiel pri aĵo.

Multaj ankaŭ estis la debatoj pri turmentado de virinoj sur-
strate aŭ en publikaj trans-
portiloj. De nun monpuno po-
vos trudiĝi al « turmentadu-
lo » (ankoraŭ difinendos kie
komencas turmentado).

Tion ĉi dirinte, ĉu ni ne vi-
vas en kurioze hipokrita soci-
eto ?

Ĉiutage, reklamo instigas
nin al tuja kontentigo de niaj
impulsoj, « ĉar ja indas ni ! ». Ĝi
reduktas virinon, sed an-
kaŭ viron, al nura konsumen-
da objekto ; ĝi seksigas ĉion,
eĉ por vendi jogurtojn. Por
vendi ĉiam pli, ĝi faras eĉ pli,
ĝi subtenas senĉese fruecan
seksecon kaj proponas rembu-
ritajn mamzonojn al apenaŭ
sep-ok jaraĝaj knabinoj.

Temas ja pri tio, kion oni
nomas psikiatrie « duobla ligi-
lo ». Unuflanke edukado di-
ras : « regadu viajn impulsojn,
respektu regulojn kaj leĝon »,
aliflanke , kaj ĉiutage, rekla-
mo gurdas nin : « liberlasu
vin , efektivigu viajn dezirojn,
frakasu la kodojn ! » kaj tio
povas frenezigi.

Kaj mi, kaj mi, kaj mi ?
Kiel mi sentas min en mia
montrofenestro ? Unue mi pe-
tas liberecon vesti min mia-
maniere. Ja ja ! Poste, trank-
viliĝu, ĉio glatas, pasantoj kontentiĝas malatente rigardi min,
kaj mi, mi elturniĝas tiel, ke ili interesiĝas ĉefe pri miaj fidelaj
amikoj, la libroj, ĉar ja indas ili, ĉu ne ?

Ĝis, Dzeka

P.S. : Comment ? Pas un mot sur le fameux congrès pari-
sien de SAT Amikaro ? Attendez, à l'heure où j'écris ceci, il
n'a pas encore eu lieu. Suspens !

Bonjour à tous,

Ces temps derniers on a beaucoup parlé du harcèlement se-
xuel que peuvent subir les femmes et des abus de pouvoir que
certains hommes, profitant de leur situation, ou de leur puis-
sance, exercent à leur rencontre. « Me too » puis « balance ton
porc » se sont répandus sur Internet et ont libéré la parole de
femmes qui, jusqu'alors, n'osaient rien dire, se sentant, à tort,
honteuses de raconter ce qu'elles avaient subi. Cette libération
de la parole est bienvenue : nul n'a le droit de disposer d'au-
trui comme de sa chose.

Nombreux ont été aussi les
débats concernant le harcèle-
ment des femmes dans la rue
ou dans les transports en
commun. Désormais une a-
mende pourra être infligée à
un « harceleur » (il restera à
définir où commence le harcèle-
ment...).

Cela dit, ne vivons-nous
pas dans une société drôle-
ment hypocrite ?

Chaque jour la publicité
nous pousse à satisfaire nos
pulsions, tout de suite, « parce
que nous le valons bien ». Elle
réduit la femme, mais aussi
l'homme, à n'être qu'un objet
de consommation ; elle sexua-
lise tout, même la vente d'un
pot de yaourt. Pour vendre
toujours plus elle encourage
également à une sexualité
sans cesse plus précoce et pro-
pose des soutiens-gorge rem-
bourrés à des fillettes de
sept-huit ans.

C'est ce qu'en psychiatrie
on appelle le « double lien » :
d'un côté l'éducation dit :
« maîtrise tes pulsions, res-
pecte les règles et la loi », de
l'autre, et quotidiennement,
la publicité nous serine :
« lâche-toi, réalise tes envies,

casse les codes ! » et cela peut rendre fou.

Et moi, et moi et moi ? Comment est-ce que je me sens dans
ma vitrine ? D'abord je demande la liberté de me vêtir à ma
guise, là ! Ensuite, rassurez-vous, tout baigne, les passants se
contentent de me regarder d'un œil distrait et moi, je m'ar-
range pour qu'ils s'intéressent surtout à mes fidèles amis, les
livres, parce que, eux, ils le valent bien, non ?

A+, Dzeka

Dzeka

Priskribu tiujn personojn !

Kiel ili estas vestitaj ? Kion ili portas ? Kiel ili vestis sin ? Ĉu ili estas elegantaj ?

Priskribu tiujn personojn (vestojn, ŝuojn, harojn, okupojn, ktp...)

Kaj komparu ilin : kio similas ? kio malsimilas ? Ĉu temas pri sama sezono ?

Kion fari ? Eblas paroligi pri la bildoj, doni la vortojn, kaj tiel plu. Poste legi laŭtvoĉe – celante aŭdan komprenkapablon – la sekvan tekston.

Ankaŭ eblas alimaniere prezenti la du personojn : Parole prezentu ambaŭ ulojn, per priskribado ; ĉefine indas substreki malsimilecojn (diferencojn) kies enhavon vi povas modifi laŭ-plaĉe. Jen ekzemplo :

Unua ebleco : priskribu tion, kion vi vidas ! Ekzemple :

Jen estas la bus-stacio. Atendas du personoj en printempo. Estas maljuna viro kaj juna virino.

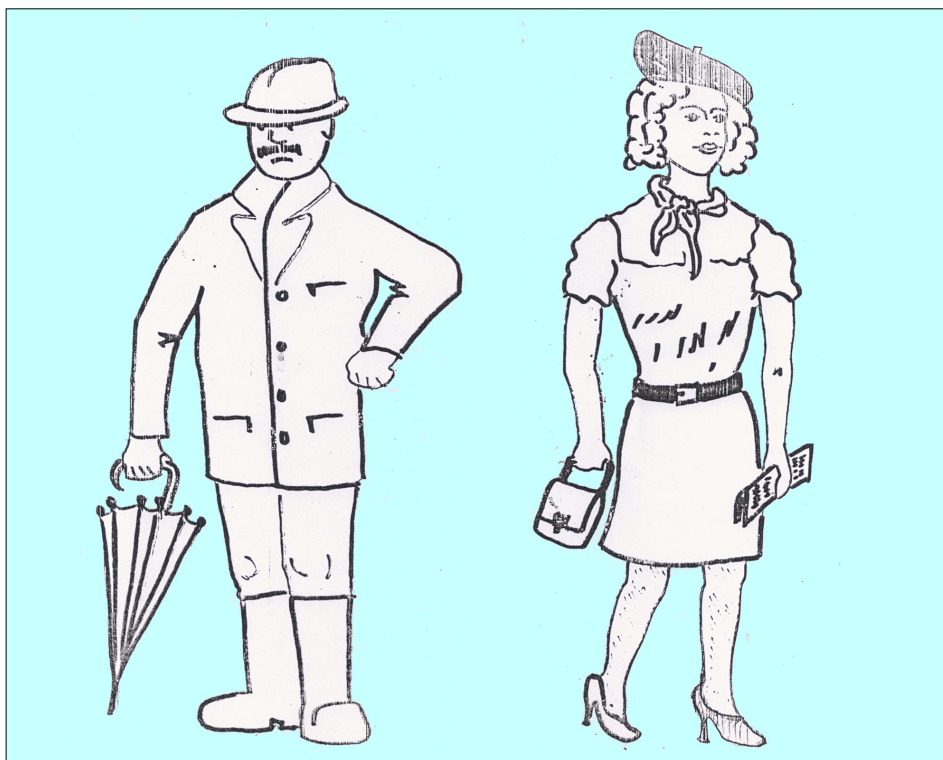
Li portas dikan jakon kaj pluv-botojn, ĉar li timas la malvarmon. Li surmetis ĉapelon el felto.

La junulino metis printempan robon kaj pint-ŝuojn. Ŝi ne timas malvarmon. Sur la kapon metis ŝi ruĝan bereton kaj ĉirkaŭ la kolo kol-tukon de la sama koloro. La viro tenas pluv-ombrelon je la maldekstra mano, dum ŝi portas mansakon kaj ĵurnalon.

Ĉu vi observis ke ŝi havas bukajn harojn ? Eble ŝi estas blondulino ? La viro bone razis sian mentonon, sed ne la buŝ-harojn !

Dua ebleco : kultivu vian imago-povon ! Ekzemple :

Ĝenerale, la rilatoj inter filino kaj patro estas mildaj. Almenaŭ ĉe la familio Grinval'. Jes ĝenerale...

Sed ĉi-foje, ne tiel okazis : sinjoro Roĝero Grinval estas furioza. Li promesis al sia filino Alina, ke li volonte kondukos ŝin al la stacidomo. Ĉar li estas homo, kiu respektas sian honor-parolon, li tion faros, sed ho ve ! Li antaŭvidis uzi sian novan aŭtomobilon, pri kiu li fieras : bela kaj potenca Audi ! Kie kuŝas problemo ?

Nu, hieraŭ la filino petis de sia patro, ke li permesu al ŝi provi tiun novan akiritajon. Evidente, ĉe la komenco, li rifuzis ! Sed, ŝi insistis tiel kareseme : « *Ho, mia kara paĉjo, pruntu al mi vian aŭton. Vi bone scias, ke mi estas ege pr-*

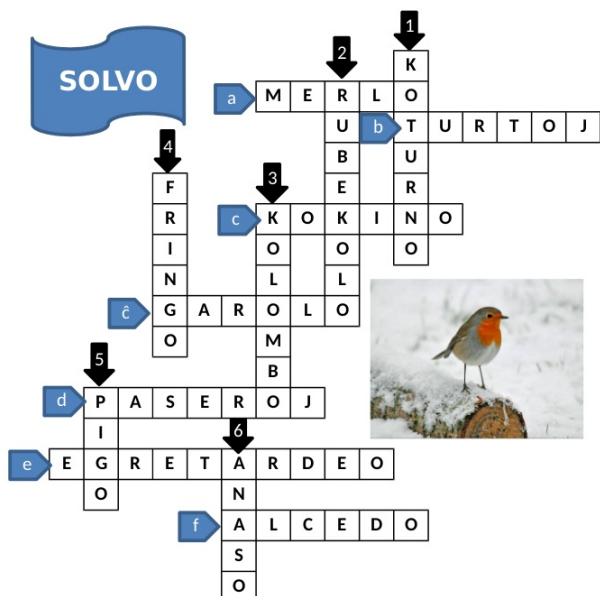
denta kaj singardema »... Tiel, ke li ne plu povis rezisti kaj donis la aŭtomobil-ŝlosilojn al sia filino.

Evidente, malbona sorto atendis la filinon, kiu ne povis eviti drinkulon, stirantan ĉe la maldekstra flanko de la vojo ! Do, bedaŭrinde, la nova aŭto grave difektiĝis !

Tial, Roĝero akompanis sian filinon ĝis la stacidomo, sed kompreneble li ne estis parolema !

Kaj ŝia-flanke, Alina iom konfuze kaj embarasite preferis silenti. La aliaj busveturantoj tute ne povis diveni, ke temas pri patro kaj filino !

Ĉi malsupre kuŝas la solvo de la krucenigmo de la paĝo 11.

La Birdeto kaj la Motorciklisto

Iam, sur iu vojo, veturis motorciklisto. Subite, el lia maldekstra flanko, ekflugis birdetaro. La motorciklisto provis eble plej bone eviti ilin. Li bremsis, li devojiĝis, li premis sian kapon inter siajn ŝultrojn. Nenio sukcesis. Unu el la birdetoj frapis lian kaskon.

Sed, tre bonkora estis la motorciklisto, kaj plie, li ŝategis bestojn kaj ankoraŭ pli birdetojn. Do li bremsis, haltigis la motorciklon kaj ekserĉis la vunditan birdeton.

Li, finfine, ekvidis kelkajn rozkolorajn vostoplumojn kaj, kaŝite de la herbo kreskanta laŭ la vojrandoj, kuŝis, senkonscia, la serĉita birdeto.

Nia motorciklisto bonkora delikate prenis ĝin de sur la te-

ro, samdelikate metis ĝin ĉe sian koron en sian jakon, kaj prudente veturis al sia hejmo.

Tie, li elektis belan kaĝon en kiu li kuŝigis la birdeton sur etan matracon el dolĉa vato. Li aldonis tason da akvo kaj pecon da seka pano por ke la birdeto povu trinki kaj manĝi kiam ĝi rekonsciigis.

Post ĉirkaŭ duo da horoj, feliĉe, la birdeto malfermis unu el la okuloj kaj, iom post iom, revenanta al la vivo, malfermis la duan. Nun, klare kaj vere elvekiĝinta, ĝi rigardas la ĉirkaŭaĵon. Vidante la kaĝ-stangetoj, la tason da akvo kaj la pecon da seka pano, ĝi premis sian kapon inter siaj du flugiletoj pensante : « *Ve ! Mi mortigis la motorcikliston !* »